

ního, jeví se napadené usnesení a řízení jemu předcházející býti zmatečným, i bylo důvodné stížnosti vyhověti, jak shorá vyřčeno.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolacímu rekursu.

#### D ů v o d y:

Dle jasného znění §u 16 a) zákona ze dne 22. května 1919, čís. 320 sb. z. a n. má soud o žádosti jednoho z manželů za rozlukou manželství, — po vydání rozlukového zákona soudně rozvedeného, — pokud žádost se opírá jen o nepřekonatelný odpor (§ 15 zák.), věc v nesporném řízení vyšetřiti a dáti manželům poučení o všech důsledcích rozluky a má vysloviti rozlukou, když nabude konaným šetřením přesvědčení, že mezi manžely jest vskutku nepřekonatelný odpor. Aby soud mohl získati vlastní přesvědčení o tomto důvodu rozluky, ustanovuje § 16 b) zák., že manžel, proti němuž žádost o rozlukou směřuje, má býti osobně obelán a musí mu býti obelání doručeno zároveň se stejnopisem žádosti do vlastních rukou s výslovným upozorněním, že by jeho nedostavení k jednání bylo vykládáno jako souhlas se žádostí o rozlukou. Z toho plyne, že zákon klade důraz na to, by soud sám jednáním s manžely přezkoumal, zda tvrzený nepřekonatelný odpor jest odůvodněn, a že souhlas druhého manžela se žádostí o rozlukou musí býti zcela jasný a soud musí z něho nabýti přesvědčení, že jest výsledkem důkladného rozvážení všech důsledků rozluky. Výslovný souhlas manželky s rozlukou nemohl v tomto případě býti nahrazen prohlášením jejího právního zástupce, že svoluje k rozluce, a dovolací rekurs snaží se mylně dolíčiti takové oprávnění z u s t a n o v e n í plné moci, pokud zmocňují právního zástupce jednak ku přijímání doručení za stranu, určených jí do vlastních rukou, jednak k zastupování strany i ve věcech, k nimž jinak zákon vyžaduje zvláštního zmocnění, neboť rozlukový zákon klade zvláštní důraz na to, aby soud svým vlastním jednáním se stranami se přesvědčil o oprávněnosti rozlukového důvodu a pravé vůli a zralé rozvaze druhého manžela při projevení souhlasu s rozlukou. Ani tvrzený dopis manželky jejímu právnímu zástupci, obsahující svolení k rozluce, nemohl by vyhověti požadavku zákona, zvláště když měl v něm býti souhlas k rozluce podmíněn tím, že manžel bude jí a dětem platiti výživné. Nebyla-li však manželka k jednání o žádosti manželově za rozlukou na den 15. ledna 1926 ustanovenému obelána do vlastních rukou s předepsaným poučením o následcích nedostavení se (§ 16 b) zák.), oznámila-li hned následujícího dne zvláštním podáním soudu, že její právní zástupce projevil za ní souhlas s rozlukou bez jejího vědomí a navrhla-li, by bylo ustanoveno nové jednání o žádosti za rozlukou a by k němu byla osobně předvolána, vyhovuje napadené usnesení zákonu a bylo dovolací rekurs jako nedůvodný zamítnouti.

#### Čís. 5901.

Pachtýř není podle zákona povinen vysazovati stromořadí. Zavázal-li se k tomu smlouvou, ale nesplnil-li jí v tomto směru, nejde o škod-

livé užívání ve smyslu §u 1118 obč. zák. Propachtovatel nemůže se proto domáhati zrušení smlouvy, nýbrž toliko splnění závazku pokud se týče náhrady škody pro opožděné splnění.

Není důvodem ke zrušení pachtu ve smyslu §u 1112 obč. zák., že byl propachtovaný předmět větším dílem zasažen pozemkovou reformou (zabrán a vypovězen). Pachtýř jest však oprávněn, žádati podle §u 1117 obč. zák. zrušení smlouvy ohledně zbytku pachtovního předmětu.

Moravský zákon ze dne 2. dubna 1864, čís. 11 z. zák. byl částečně derogován zákonem ze dne 7. května 1874, čís. 50 ř. zák.

K nákladům, jež mají býti (na Moravě) hrazeny konkurenčními příspěvky kostelními, patří také náklad na odměnu laických osob činných při kostelní službě. Náklady ony nese jednou třetinou patron a zbytkem členové farní obce.

Zavázal-li se pachtýř platiti propachtovateli všechny na najaté nemovitosti připadající daně, přírázky a veřejné dávky, vztahuje se jeho povinnost i na kostelní přírázky. Propachtovatel jest oprávněn požadovati je na něm pouze potud, pokud jest mu je nésti jako členu farní obce, nikoliv jako patronu a, dál-li se rozvrh kostelních přírážek mezi farníky podle daní jimi placených, pouze potud, pokud připadaly na daň pozemkovou a domovní, vypadající na spachtované nemovitosti. Pro spor o zrušení pachtovní smlouvy jest bez významu, že pachtýř složil po podání žaloby o zrušení smlouvy na soudě peníz na úhradu kostelních přírážek.

(Rozh. ze dne 30. března 1926, Rv II 126/26.)

Žalovaní spachtovali od žalobce roku 1916 dvůr na 12 let. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se žalobce zrušení pachtovní smlouvy v podstatě ze tří důvodů: že pachtýři zanedbávali najatý statek ku škodě propachtovatele, nevysázevše dle smlouvy stromořadí, že pachtovní poměr byl zrušen zábořem a výpovědí Státního pozemkového úřadu a konečně že nedostáli svým platebním povinnostem. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Zrušení smlouvy lze žádati z důvodu, že pachtovné nebylo placeno, jen tenkrát, není-li zapláceno v době podání žaloby. Neboť § 1118 obč. zák. ustanovuje, že propachtovatel jest oprávněn smlouvu jednostranně zrušiti, je-li pachtýř se zaplacením činže v prodlení. Zaplatil-li však pachtýř v době podání žaloby již dlužné pachtovné, není již v prodlení a není tu proto skutkové povahy §u 1118 obč. zák. V souzeném případě připouští žalobce sám, že pachtovné bylo zapláceno dne 27. srpna 1925, kdežto žaloba byla podána teprve dne 20. října 1925. Avšak odvolatel nemůže se k odůvodnění svého stanoviska dovolávati ani ustanovení §u 23 pachtovní smlouvy, dle něhož pachtovní smlouva může býti zrušena, nedostáli-li pachtýři přesně svým povinnostem k placení činže. Neboť, nehledíc ani k tomu, že dle svědecké výpovědi správce velkostatku není vyloučeno, že pachtýřům byly povoleny další platební lhůty a že žalovaní právem odmítli zaplacení patronátních příspěvků, jichž zaplacení správa velkostatku žádala, nemění odstavec 23 smlouvy ničeho na

zásadě §u 1118 obč. zák., že totiž pro posouzení okolnosti, je-li nájemce se zaplacením činže v prodlení, jest rozhodná doba, kdy se pronajímatel domáhá zrušení smlouvy. Odvolatel poukazuje dále k tomu, že žalovaní dosud nezaplatili část kostelních přírážek, takže i dosud s placením pachtovného jsou v prodlení. Jest jisto, že i dávky a přírážky, k jichž zaplacení se pachtýři zavázali, tvoří část pachtovného dle §u 1118 obč. zák. a že opačný názor žalovaných zákonu neodpovídá, avšak, jak již první soudce správně uvádí a odůvodňuje, nejsou žalovaní povinni k placení příspěvků, které žalobce žádá. Neboť tyto příspěvky byly žalobci předepsány jako patronátní příspěvky a okolnost, kterou odvolatel uplatňuje, že to částečně nejsou patronátní příspěvky, nýbrž kostelní přírážky, které mají platiti všichni farníci přífařené obce, tudíž i žalovaní, není pro posouzení věci rozhodná, protože pro žalované jest směřodátným rozhodnutí úřadu k předepsání příspěvku oprávněného a tímto úřadem tyto příspěvky byly předepsány jako příspěvky patronátní, nikoliv jako přírážky kostelní. Odvolatel brojí proto neprávem proti stanovisku první stolice. Avšak neprávem uplatňuje též okolnost, že pachtovní smlouvu i proto může jednostranně zrušiti, poněvadž pachtýři věci užívali k značné škodě propachtovatele, protože přes ustanovení bodu 12. pachtovní smlouvy stromořadí jimi pachtované nevysadili během dvou roků dobrými druhy stromů na vlastní útraty. Že pachtýři této povinnosti skutečně neučinili zadost, vysvítá z rozsudku okresního soudu ze dne 16. září 1924, C II 237/24, kterým manželé D. byli uznáni povinnými stromořadí tam uvedená dobrými druhy stromů do 31. října 1925 vysázeti. Odvolatel tvrdí, že žalovaní tak neučinili do 31. října 1925, nýbrž teprve po podání žaloby a po dni 31. října 1925, takže i z toho důvodu jeho žaloba jest oprávněna. Avšak, jak první soudce správně zjistil, jest posudkem znalce nepatrné překročení lhůty úplně omluveno, jedná se tu o okolnost žalovanými nezaviněnou. Bez zavinění na straně pachtýřů nelze však použití §u 1118 obč. zák. Odvolací soud připojuje se názoru první stolice, že i zanedbávání pronajaté věci může býti uznáno za užívání ku značné škodě propachtovatele, připojuje se však i jeho názoru v tom ohledu, že propachtovatel následkem toho, že zahájil spor C II 237/24, se již nemůže domáhati toho, by pachtovní smlouva byla zrušena proto, poněvadž pachtýři před zahájením této rozepře stromořadí nevysázeli dobrými stromy. Neboť podáním žaloby a vymáháním rozsudku dal propachtovatel jasně na jevo, že sice na tom trvá, by stromořadí byla dobrými stromy vysázena, že se to však může státi v době rozsudkem ustanovené. Jest přirozeným následkem tohoto stanoviska žalující strany, že nyní nemůže žádati zrušení smlouvy z toho důvodu, že pachtýři stromy nevysázeli dříve, odporovalo by zásadám právního života a ustanovení zákona o poměru pronajímatele k nájemci, kdyby propachtovatel předně žádal, by pachtýř věc dal do pořádku a potom se domáhal zrušení smlouvy, poněvadž před podáním žaloby nebyla dána do pořádku. Nároky, které propachtovatel proti odpůrci má následkem toho, že věc včas nebyla dána do pořádku a že mu tím povstala škoda, nároky totiž na náhradu této škody nezanikají dodatečnou úpravou, co se však týče práva na zrušení smlouvy, je stanovisko prvního

soudu úplně správné a odvolání i v tom ohledu neospravedlněným. Konečně vyvozuje odvolatel právo na zrušení smlouvy i z toho, že jeho velkostatek byl zabrán a mu tím odebrána disposiční moc nad ním. Odvolatel poukazuje v souvislosti s tím na to, že veškerá práva mu jako majiteli propachtovaných nemovitostí příslušející přešla na pozemkový úřad, že pozemkový úřad rozhoduje, jak s pozemky bude později naloženo a tvrdí, že část propachtované půdy již byla přidělena jiným osobám. Avšak propachtovatel nevyvozuje snad z toho, že již není oprávněn k jednostrannému zrušení pachtovní smlouvy, poněvadž mu již bylo odejmuto disposiční právo, nýbrž tvrdí, že zakročením pozemkového úřadu a přidělením části půdy jiným osobám věc vlastně právnicky zanikla a že proto dle §u 1112 obč. zák. může žádati zrušení pachtovní smlouvy. Že tento právní názor jest naprosto nemožným, vysvítá již z toho, že věc, i když byla odňata disposici dřívějšího majitele a částečně přidělena jiným osobám, ještě nezanikla, zejména co do části, která dosud jiným osobám přidělena nebyla. Žalování v odvolací odpovědi poukazují na to, že by snad oni mohli vyvozovati vůči propachtovateli následkem částečného přidělu právo ke zrušení smlouvy dle §u 1117 obč. zák., avšak ani toto stanovisko není správné, protože odporuje ustanovení §u 17 zák., na který první soudce správně poukazuje. Kdyby částečným přidělením propachtovaných nemovitostí pro propachtovatele povstalo právo k zrušení smlouvy, znamenalo by to zkrácení pachtýřů ve prospěch majitelů velkostatku, to však pozemková reforma nijak nemá na mysli, naopak vysvítá z ustanovení §u 50 a) zákona ze dne 13. července 1922, čís. 220 sb. z. a n. a z ustanovení vládn. nař. ze dne 7. dubna 1923, čís. 74 sb. z. a n., že pachtýři, kteří následkem přidělu půdy nemají práva na náhradu škody ani proti poslednímu majiteli ani proti státu, mají dle možnosti býti chráněni a jiným způsobem odškodněni. §u 1112 obč. zák. tu žádným způsobem použití nelze a nelze odvolání ani v tomto směru vyhověti.

Nejvyšší soud zrušil rozsudky obou nižších soudů a vrátil věc soudu první stolice, by o ní dále jednal a ji znovu rozhodl. V otázkách, o něž tu jde, uvedl v

#### d ů v o d e c h :

Co se týče žalobního důvodu první věty §u 1118 obč. zák., že pachtýři najatý statek zanedbávali ku škodě propachtovatele, odkazuje se především na důvody nižších stolic, s nimiž sice souhlasiti nelze, ale také nelze přijati stanovisko dovolatelovo. Táže-li se dovolání, že neví, který předpis zákona by zbraňoval, by pronajímatel, když žaluje nejdřív na plnění nájemní smlouvy, zde totiž na řádné vysázení stromořadí, nemohl by později žalovati na zrušení smlouvy pro špatné užívání věci, zde totiž pro nevysázení řečených stromořadí, tedy mu odvětiti dlužno, že předpisem tím by byl § 863 obč. zák., neboť v uvedeném postupu pronajímatelově bylo by dlužno spatřovati konkludentní vzdání se práva uplatňovati nárok §u 1118 obč. zák. na zrušení smlouvy. Příčina, proč to však zde působiti nemůže, je jiná, neboť vzdání se nároku (§ 1444

obč. zák.) jako samostatný důvod zrušovací musí býti samozřejmě uplatňováno ve formě námitky, této námitky však žalovaní ve sporu nevznesli, proto ke vzdání se hleděti nelze. Avšak není toho také potřebí, neboť pronajímateli pro nevysázení stromořadí nárok na zrušení smlouvy vůbec nikdy nevzešel — nebylo tedy také třeba, ba ani možno, aby se ho vzdal — a proto nemůže žalobce nevysázení toto jako důvod zrušení smlouvy uplatňovati. Věc má se podle práva takto: Dle §u 1096 obč. zák. má propachtovatel věc pachtýři na vlastní útraty v upotřebitelném stavu odevzdati a udržovati, a jen obyčejné opravy hospodářských budov má pachtýř sám nésti, pokud materiáliemi na statku se nalézajícími krýti se dají, ostatní nedostatky však má pouze propachtovateli oznámiti. Vysazovati stromořadí není tedy dle zákona pachtýř vůbec povinen, nýbrž povinnost ta doléhá na propachtovatele. Dokonce však nemůže o takové povinnosti pachtýře býti řeči, byly-li tu nedostatky již včas uzavření smlouvy, takže propachtovatel povinen byl dle hořejšího předpisu je napravit dříve ještě, než statek pachtýři odevzдал. Jestliže se však pachtýř nájemní smlouvou v čl. 12 — a toho se žalobce sám dovolává — zavázal »aleje dobrými druhy stromů na vlastní útraty nejdéle během dvou let vysázeti, stromy v řádném stavu udržovati a patřičně ošetřovati«, tedy jestliže tak během těchto dvou let neučinil, není v tom žádné »škodlivé užívání« pachtované nemovitosti (§ 1118 obč. zák.), nýbrž toliko nesplnění, pokud se týče opožděné splnění převzatého zvláštního závazku, a měl tedy žalobce jako propachtovatel leda právo splnění jeho se domáhati, jak také učinil, pokud se týče žádati náhradu škody pro opožděné splnění, žádným způsobem však nevzešel mu z toho nárok na zrušení pachtovní smlouvy, leda že by si to byl ve smlouvě vymínil, což však sám netvrdí a také to smlouva, která o nároku propachtovatelově na zrušení jedná v čl. 23 a 24, nikde nestanoví.

Co se týče žalobního důvodu, že nájemní poměr byl zrušen záborom a výpovědí Státního pozemkového úřadu, souhlasí nejvyšší soud s důvody odvolacího soudu, jež v podstatě správně věc vystihují, pokud odmítají žalobcem uplatňovaný důvod §u 1112 obč. zák. Za to dlužno proti odvolacímu soudu souhlasiti se žalovanými a uznati za případný poukaz jejich na § 1117 obč. zák., že pro odnětí valné části statku pořadem pozemkové reformy mohl by ovšem pachtýř žádati zrušení pachtu ohledně zbytku statku, nikoli však propachtovatel, neboť to zde úplně dopadá a § 17 záb. zák., dle něhož posavadní práva a závazky ohledně zabraného majetku trvají beze změny, pokud záborový zákon sám jinak nestanoví, tomu neodporuje, protože nechce měniti zákonné předpisy, jimž práva taková podléhají a má tedy jen ten smysl, že z á b o r e m se na nich nic nemění a že se tudíž také nemění ničeho na předpisech, jimž jsou dle povahy své podrobeny, tedy v tomto případě že také nenastává změna §u 1117 obč. zák. Cit. § 17 záb. zák. upravuje ostatně jen poměr mezi státem a majiteli práv třetích osob (t. j. vlastníka nečítaje), nikoli poměr mezi vlastníkem zabraného majetku a oněmi třetími osobami, pro něž práva na majetku tom vážnou, ten právě je dotčen nutně záborovou akcí, i bez zvláštního ustanovení zákona, tak na př.

právě poměr pachtovní, jenž se provedením záboru ruší. Také předpis Šu 50 a) náhr. zák. nevadí nijak platnosti Šu 1117 obč. zák.

Avšak námitku třetí, že totiž žalobce má právo zrušit smlouvu, ježto žalovaní nedostáli včas svým platebním povinnostem, nelze jen tak zhola odkázati. Nájemné má se totiž platiti dle čl. 5 smlouvy předem v půlročních lhůtách přesně v hotovosti do důchodu v S., a rovněž tak jsou nájemci povinni platiti půlletně do téhož důchodu všechny na najaté pozemky a budovy připadající daně, přírážky, veřejné dávky a povinnosti, vyjma osobní daň z příjmu, daň důchodkovou a vůbec všechny daně a dávky, týkající se osoby pronajímatele. Čl. 23 pak stanoví, že veškeré platy jsou nájemci povinni platiti půlletně předem, tedy 1. října 1918 a 1. dubna a 1. října každého následujícího roku, a že se povoluje lhůta k placení až do 14 dnů ode dne splatnosti, a že, kdyby nájemci nedostáli přesně těmto platebním ustanovením, má pronajímatel právo smlouvu jednostranně zrušiti nebo vypověděti a sice do nejbližšího 1. října, nebo kdyby se opomenutí placení týkalo termínu říjnového, může pronajímatel smlouvu vypověděti třeba jen i na čtvrt roku. Skutkový stav, z něhož ohledně nájemného vycházeti dlužno, jest tedy ten, že žalovaným byla k zaplacení nájemného dne 1. dubna 1925 splatného povolena lhůta do 27. srpna 1925, kdy také skutečně doplatili. Ale to ještě nestačí k rozhodnutí, neboť mimo nájemné jde také ještě o kostelní přírážky, jež jediné žalobce ze všech shora v čl. 5 a 23 smlouvy pachtovní zmíněných veřejných dávek a povinností uplatňuje, o nichž však žalovaní tvrdí, že správně jsou to patronátní příspěvky neboli, jak oni také říkají, patronátní poplatky, k jichž placení prý žalovaní dle smlouvy nejsou povinni. O této otázce, zda žalovaní k hrazení patronátních příspěvků by povinni byli, musilo by se, kdyby na to došlo, rozhodnouti na základě ustanovení čl. 5 smlouvy, t. j. musila by se řešiti otázka, zda patronátní příspěvky, jež ovšem jsou beze sporu dávkami (povinnostmi) veřejnoprávními, jsou dle své povahy dávkami (povinnostmi) reálnými (patrně právě tato vlastnost má býti vyjádřena rčením smlouvy »veřejné dávky a povinnosti na najaté pozemky a budovy připadající«) a dále, zda týkají nebo netýkají se »osoby pronajímatele«, což tam rovněž za znak ustanoveno; avšak na toto řešení nedojde, protože žalobce neuplatňuje, že by mu žalovaní povinni byli hraditi i patronátní příspěvky. Zůstává tedy jedinou otázkou, zda to jsou vskutku patronátní příspěvky, jak žalovaní tomu chtějí, či kostelní přírážky, jak žalobce tvrdí. Otázku právní, zda pro poměr stran jest rozhodno jméno, které předepsaným příspěvkům dal v předpisu svém předpisující úřad, rozhodly nižší stolice dle náhledu nejvyššího soudu mylně, když k ní přisvědčily. Naopak dlužno za to míti, že pro poměr stran rozhoduje jediné povaha předepsané dávky. Jestliže tedy třeba kostelní výbor nazval dávky v předpisu patronátními příspěvky, nemůže to žalobci býti na újmu, jestliže ve skutečnosti to byly příspěvky kostelní, a neprávem prvý soudce odkazuje žalobce, že měl podati stížnost z tohoto důvodu, vždyť stížnost ta by čelila proti pouhému jménu dávky, nikoli proti její právní existenci (důvodu závazku) nebo její výši, a byla by tedy ve věci samé bezpředmětná; byli-li tedy za-

lobce dávkou povinen a ona mu předepsána byla v pravé výši, neměl příčiny k stížnosti. To vše platí tím spíše, když žádnou dávku nebyli žalovaní povinni platiti za žalobce přímo, nýbrž povinen byl žalobce všecky platiti sám a žalovaní toliko zavázáni byli, jemu je nahraditi neboli jak čl. 5 smlouvy praví, »do téhož důchodu«, t. j. do důchodu v S., do důchodu žalobcova velkostatku zaplatiti. Ať tedy mu byla dávka předepsána pod tím nebo oním jménem, vždycky byl ji žalobce povinen zaplatiti, pakli jen mu byla předepsána právem, i nebyla by měla stížnost proto účele. Také tu nebyl úřad předpisující a úřad k vyřízení stížnosti povoláný proto, by upravoval poměr mezi propachtovatelem a pachtýřem, aby jeho rozhodnutí mohlo býti pro poměr ten bezpečným základem, nýbrž proto, by každému dávkou povinnému předepsal, co na něho platiti náleželo. Jaký je poměr mezi stranami, co tedy žalovaní mají žalobci hraditi, o tom právě v případě sporu musí rozhodnouti soud a této úloze se nižší stolice vymkly, míníce, že předpis je i pro poměr mezi stranami rozhodný. Že není, je viděti hned z toho, že kdyby na př. žalobci byla bývala dávka předepsána příliš vysoko a on stížnosti nepodal, neplatila by výše ta vůči žalovaným, nýbrž oni by povinni byli nahraditi mu jen výši zákonitou. Jako by však v poměru mezi stranami platil jen zákon, kdyby šlo o prospěch žalovaných, tak také musí platiti jen zákon i zde, kde jde o prospěch žalobcův. Je tedy otázka, jaké dávky byly žalobci předepsány — na jméně nezáleží — a zdali mu je tedy žalovaní měli dle čl. 5 smlouvy nahraditi. Tu především sice pravda, že § 8 zákona ze dne 2. dubna 1864 č. 11 z. z. pro Moravu ukládá patronovi, aby nesl třetinu a § 11 přífařeným obcím, by nesly zbytek nákladu na potřeby v nápisu zákona a v §u 1 vyjmenované, pokud není náklad ten uhrazen způsobem v §§ 1—7 vytčenými, t. j. z jiných pramenů, a že třetina ta se vztahuje na kostelní potřeby všecky, ježto nápis a § 1 sem zahrnuje »hrazení nákladů na zřízení a udržování kostelních (a obročních) budov, pak na zaopatření kostelních rouch, zařízení a potřeb,« pod kteréžto potřeby spadají zajisté i výkony laických osob při bohoslužbě činných, jako kostelníků, varhaníků, měchošlapů, hudebníků a zpěváků a k nákladu, o nějž jde, tedy i odměny jim placené, a ovšem i náklad na životní pojistky pro ně a výlohy za vedení účtů, zkrátka všecky náklady s kostelem a bohoslužbou v něm spojené, ať jsou jakékoli, neboť zákon nepovídá, jak jinak by ty které výlohy hrazeny býti měly, než právě z pramenů jím vytčených. Skutečně také sám býv. víd. správní soud v nálezu Budw. XVI. 6572 čítal sem i útraty komisní a poplatky kolkové. Tento zákon sice už neplatí nezměněně, nýbrž byl derogován v mnohých směrech zákonem ze dne 7. května 1874, čís. 50 ř. zák., jenž je mladší a z části tutěž látku upravuje a praví v §u 57, že »bez újmý předešlých ustanovení zůstávají v platnosti předpisy, jež dány jsou v jednotlivých zemích v příčině zřízení a udržování katolických budov kostelních (a obročních), pak zaopatřování kostelních rouch, zařízení a potřeb,« tedy ohledně týchž nákladů, o nichž jedná onen moravský zákon. Dle toho platí tedy nyní předpis §u 35 druhý odstavec tohoto říšského zákona ze dne 7. května 1874, čís. 50 ř. zák., dle něhož všecky jakéhokoli církevního předmětu se týkající povinnosti, jež se v zákonech

o b c í m ukládají, náležejí na farní obec, již je dle odstavce prvního téhož §u veškerost katolíků téhož ritu ve farním obvodu bydlicích, a předpis §u 36 téhož zákona, dle něhož k úhradě potřeb farní obce, pokud nejsou kryty vlastním jměním jejím nebo jinými po ruce jsoucími prostředky církevními, uložiti jest dávku členům farní obce. Těmito předpisy zůstal tedy nedotčen a platí proto dle §u 57 cit. zák. i nadále předpis §u 8 onoho staršího zemského zákona moravského, že náklady ty hradí jednou třetinou patron, toto břemeno patronovo tedy neodpadlo, nýbrž změněn jen předpis §u 11 cit. zák. mor., že totiž místo přifařených obcí nastoupila farní obec ve smyslu §u 35 odst. 1 cit. zák. z r. 1874. Tomu neodporuje, naopak spíše to potvrzuje § 6 zák. ze dne 31. prosince 1894, čís. 7 ř. zák. pro 1895, jenž je doplněním §§ 35 a 36 zákona čís. 50/1874, neboť právě z něho jasně plyne, že patronu má se to, co jako patron platiti musí, započísti na repartici, tedy zde to, co platiti musí dle §u 8 cit. mor. zák. ( $\frac{1}{3}$ ) na repartici dle §u 36 zák. č. 50/1874. Výsledek tohoto šetření jest tedy tento: K nákladům, jež mají býti hrazeny konkurenčními příspěvky kostelními, patří i dle §§ 35 a 36 (§ 7) zákona ze dne 7. května 1874, čís. 50 ř. zák. také náklad na odměnu laických osob při službě kostelní činných a nese je jednou třetinou patron a teprv zbytkem členové farní obce, k nimž nyní patří i subjekty v §u 1 zák. ze dne 31. prosince 1894, čís. 7 z r. 1895 jmenované. Jestliže tedy byla žalobci jako patronu předepsána kostelním konkurenčním výborem  $\frac{1}{3}$  kostelních nákladů předem, tedy to pro poměr jeho k žalovaným nemá významu, ježto on tuto  $\frac{1}{3}$  jako patron skutečně nésti musí a může proto na žalovaných žádati náhradu konkurenčních příspěvků jen v té míře, v které naň náleží jako na člena farní obce, předpokládaje ovšem, že v čl. 5 pachtovní smlouvy jest náhrada jich žalovaným uložena. A tyto konkurenční příspěvky kostelní, poněvadž jsou to veřejné dávky a povinnosti nebo přirážky k daním, skutečně dle článku toho musí pachtýři propachtovateli (žalobci) hraditi, ovšem jen, pokud připadají, jak článek praví, na n a j a t é p o z e m k y a b u d o v y. Je-li tedy pravda, co udali svědci N. a K., že repartice mezi farníky stala se podle daní jimi placených, což však nižší stolice teprv zjistiti by musily, poněvadž se o tom posud nevyjádřily, musí žalovaní nahraditi žalobci kostelní příspěvky, pokud připadaly na d a ň p o z e m k o v o u a d a ň d o m o v n í, vypadající na spachtované nemovitosti, na daně reální z nich, ovšem nikdy ne více, než co žalobci skutečně předepsáno bylo, neboť, bylo-li mu předepsáno méně, než co po právu mohlo a mělo, přichází to k dobru i žalovaným. Doložiti dlužno, že sice § 36 zák. čís. 50/1874 nemá předpisu, podle čeho se mají kostelní příspěvky rozvrhnouti, a zákon čís. 7/1895 předpisuje to jen o osobách v §u 1 a), b) jmenovaných, které v §§ 35 a 36 zák. čís. 50/74 zahrnuty nebyly. Ale v §u 11 cit. mor. zák. jest výslovně předepsáno, že potřebu rozvrhnouti jest na obec dle předepsaných p ř í m ý c h d a n í, což tedy platí posud, ovšem s tou úchytkou, že v povinnost nastoupila dle §§ 35 a 36 zák. čís. 50/74 farní obec. V souzeném případě však nebude třeba, by se příspěvek vypadající na reální daně žalobcovy předepsané ze spachtovaných nemovitostí vypočítával přesnou číselnou výší, neboť nejde o jeho zaplacení

(náhradu), nýbrž stačí, když se zjistí aspoň kvotientální poměr, tak aby jisto bylo, že daně reální byly dávkou tou postiženy a že tedy žalovaní náhradu tu žalobci dlužní jsou, neboť, měli-li příspěvky ty mu hraditi, nevadí, že to bylo snad jiným penízem, než jaký si žalobce vypočítal, protože v tom případě měli mu aspoň to zaplatiti, co mu vskutku náleželo, a nebyli-li si jisti, mnoho-li to činí, měli sporný peníz složiti do soudní schránky dle §u 1425 obč. zák. a buď sami se o rozhodnutí soudní postarati anebo to odpůrci zůstaviti, aby rozhodnutí vyvolal. Žalovaní složili sice k tomuto účelu dne 22. října 1925 vkladní knížku znějící na 12.000 Kč k soudu, avšak to se stalo teprv po podání žaloby, jež došla už 20. října 1925 a jest tedy pro tento spor, v němž se nejedná o zaplacení zadrželostí, nýbrž o zrušení smlouvy následkem nastalého prodlení, bez významu, protože, by se jím těmito následkům předešlo, bylo by se musilo státi každoročně v době splatnosti nájemních platů. Ukáže-li se tedy v dalším řízení a bude zjištěno, že za sporná léta 1920—1924 byla žalobci uložena dávka konkurenční na reální daně ze spachtovaných nemovitostí vypadající, že tedy žalovaní za ta leta mu z pachtovního objektu kostelní příspěvky ty hraditi měli, avšak — což žalovaní podle obsahu spisů ani nepopírají, nýbrž se brání pouze tím, že jsou to »poplatky patronátní«, jež oni platiti povinni nejsou — nezaplatili, pak ovšem jest dána skutková povaha nejen čl. 23 pachtovní smlouvy, nýbrž dokonce i §u 1118 obč. zák. a žalobce právem žádá zrušení smlouvy.

### Čís. 5902.

**Třetí osoba, jež má v moci dlužníkovy movité věci (§ 262 ex. ř.), není oprávněna stanoviti podmínky zabavení, nanejvý pořadí, v jakém, je-li více vymáhajících věřitelů, mají býti věci pro toho kterého věřitele zabaveny.**

(Rozh. ze dne 31. března 1926, R I 210/26.)

Rozvrhuje výtěžek za exekučně prodané movitosti, přikázal s o u d p r v é s t o l i c e zbytek firmě Ch., již byla firma R., u níž movitosti byly v uschování, vyhradila přednost před věřiteli V. a G., pro něž byly movitosti současně zabaveny. R e k u r s n í s o u d k rekursu věřitelů V. a G. napadené usnesení zrušil a uložil prvému soudu, by znovu výtěžek rozvrhl. D ů v o d y: Prvý soudce vyvozuje z ustanovení §u 262 ex. ř., že věci nalézající se v uschování někoho třetího, jen s jeho přivolením mohou býti zabaveny a že může tento sjednati přednost pro jisté věřitele. Náзору tomuto nemůže se soud rekursní přikloniti, ježto názor ten nemá opory v zákoně. Nechtělť jistě zákon ustanovením §u 262 ex. ř. způsobiti takový stav, kde by určení pořadí jednotlivých vymáhajících věřitelů bylo třetímu ponecháno, účel tohoto ustanovení jest ten, aby třetí proti exekuci, která proti němu samotnému není vedena, byl chráněn, že by mu krom toho mělo býti přiznáno oprávnění, jak je prvý soudce ve svém usnesení předpokládá, důvodně nelze ze zákona dovoditi. Jakmile třetí osoba s provedením exekuce projevila souhlas, nemůže dalším exekučním úkonům uschování a prodeji zabrániti a právě tak nemůže býti výkon ve prospěch jiných věřitelů předsevzat. Tím